

Notet de domo eius plaga. Tertio si quam quod
 est mandatum magnum in lege. rñdere habet xp̄us.
 Hoc est mandatum magnum in lege. ut diem dñicū
 celebret obfucim⁹. Jux illud Exo. xx. Memē-
 to ut diem sabbatū scifices. i. sc̄m ⁊ sacratū ha-
 beas. S̄m m̄gr̄m in historijs. Huic sabbato suc-
 cessit ⁊ succedit dies dñica in noua lege nō q̄dē
 ex vi p̄cepti. sed institutiōe ecclē ⁊ p̄tudinē
 ppli xp̄iani. Et h̄ p̄p̄ duo p̄mo p̄p̄ b̄ficiū
 creatiōis ⁊ alias dignitates. quarū sunt mul-
 te. Prima q̄z i die dñica creauit de⁹ celū ⁊ ter-
 rā ⁊ āgelos. Gen. j. Sec̄da q̄z die dñica stetit ar-
 canoe post diluuiū sup mōtes armenie. Gen.
 vij. Tertia quia die illa eripuit dñs pplm̄ Isra-
 el de egypto in manu potētī ⁊ brachio excelso
 Exo. ij. Quarto quia eadē die pluebat domi-
 nus māna de celo in escā filiorū israel existēti-
 bus in deserto. Quinto q̄z eadē die christ⁹ na-
 tus est de x̄gine maria. Luc. ij. Sexta quia ea-
 dem baptizat⁹ ē in iordanea. Johē. Bat. iij.
 Septia q̄z christ⁹ illa die cōuertit aquas in vi-
 num. Joh. ij. Octaua hac die satiavit dñs q̄n-
 q̄ milia hoīm de q̄nq̄ panib⁹ ⁊ duob⁹ piscib⁹
 Joh. vi. Nona quia in ip̄a dñica honorat⁹ fu-
 it dñs palmis. Matth. xxi. Sec̄do dñica dies
 successit sabbato p̄p̄ gaudiū dñice resurrecti-
 onis ut dicit Innoc. de cōse. dist. iij. Sabba-
 to idcirco honorifice celebrāda ē a nobis dies
 dñica. Sed p̄tingit celebratē dñice ⁊ aliarū
 festiuitatū trāsgredi. p̄mo manuali laboran-
 do. Contra quod dicit Greg⁹. in registro. In
 die dñico a laboro terreno ē cessandū atq̄ om-
 nino oīoni⁹ insistentū. ut si quid negligētie
 p̄ sex dies agit p̄ die resurrectiōis dñice expie-
 tur. hec ille. Et quicūq̄ diē dñicū labore vio-
 lat mortaliter peccat. nisi in quorū casib⁹. Pri-
 mo igit p̄pter laboris modicitatez q̄ quietem
 mētis nō ipedit. Sec̄do p̄pter laboris necessi-
 tatem. ut si messib⁹ q̄n timē incursum hostiūz
 aut inundātia pluuiarūz ⁊ sic de alijs. Tertio
 p̄pter publicā vtilitatē. puta cū q̄s laborat p̄
 ponte vel via vel ecclesijs. ita tñ q̄ labor isten-
 fiat vsq̄ ad vltimā fatigationē. ut p̄pter h̄ di-
 uinū officiū dimittat. Quarto p̄pter paupe-
 rum vel cordis pietatē. quia licet arare agrū pau-
 perum vel seminare rē. Sec̄do cōtingit cele-
 britatē trāsgredi iudicialit̄ iudicādo. Ido di-
 cit extra de ferijs. c. conquest⁹. Iste sunt ferie
 quibus a strepitu iudiciū est cessandū. Natale
 dñi cū suis. pasca pentecostes cū eorū octauis
 septē dieb⁹ ascensionis cū trib⁹ dieb⁹ p̄cedēti-
 bus. oēs dies dñici ⁊ festa p̄cipue q̄ coluntur.
 Dicit em̄ Guillm. in glosa. q̄ illis dieb⁹ potest
 p̄ pace tractari vel p̄ pace firmāda iuramētūz
 prestari vel agitatione miserabiliū p̄sonarum.
 Ita de alijs mādati aut p̄ceptis. Quare pos-
 set p̄dicato: si expedire videret.

De eadem dñica. Sermo. iij.

Diliges dominū

deū tuū ex toto corde tuo ⁊ in tota
 mēte tua ⁊ in tota aīa tua. hoc ē ma-
 ximū ⁊ p̄mū mādatū. Sc̄dm autē ē simile huic.
 Diliges p̄ximū tuū sicut teipsum. Mat. xxij. **D**
 Hyemali p̄te in domib⁹ nobilitū ignis nūq̄ ex-
 tinguit. ⁊ h̄ p̄tato ut veniētes hospites ma-
 defacti aq̄ vel niuib⁹ calefiāt. Morali tēpus
 hyemate ē p̄ns vita in qua sunt hoīes in frigo-
 re iniquitatis vel hyemis. h̄ ē abundātia iniq̄-
 tatis. de q̄ Matth. xxiiij. ait dñs. Orate ne su-
 ga v̄sa fiat in hyeme. i. q̄n abundātia iniquitatis
 erit. h̄ igit existēte in peccatorū corde dz tunc
 in domibus nobilitū. i. in cordib⁹ fidelīū homi-
 nū ⁊ deuotorū sp̄cē ignis charitativ⁹. videli-
 cet dei ⁊ primorū. Quia ibi habitat pater ⁊ fi-
 lius ⁊ sp̄sc̄s. S̄m illud Joh. xiiij. Ad eū ve-
 niem⁹ ⁊ mansione apud eū faciem⁹. Et sic sem-
 per sp̄ualis p̄sona habet sup nutritione ignis
 sp̄ualis ⁊ materialis in domib⁹ magnorū. ita si-
 milit̄ in domo aīe debet aliq̄ d̄r eē ignē chari-
 tatis p̄seruās. Et h̄ figuratur ē Leuit. xj. vbi
 p̄cepit dñs filijs israel. Ignis in altari meo sp̄-
 ardebit quē nutriet sacerdos subijciēs ligna.
 Sp̄ualiter altare dñi ē cor hoīm deuotorūz in
 quo debet offerri deuotiōis holocaustūz. ⁊ in
 hoc debet ignis charitatis semp ardere p̄ fer-
 uore dilectionis quē nutriet sacerdos. i. sp̄sc̄-
 sc̄s q̄ d̄r sacerdos. i. sacra dans. q̄z dat sacra
 dona subijciēs ligna. i. diuina b̄ficia ⁊ sc̄oz
 exēpla ad dei dilectionē ⁊ p̄ximī inflāmatiōez
 q̄ subijcit sp̄sc̄s i altari cordis n̄ri nob h̄ ad
 memoriā reducēdo s̄m illud Joh. xiiij. Sp̄sc̄-
 sc̄s docebit vos om̄ia. ⁊ suggeret vobis om̄ia
 quecūq̄ dixero vob. Sic exponit Rycō.
 d̄ly. in glo. moral. Vel sacerdos q̄ dicit sacra
 dans ē memoria q̄ debz ligna cruci sp̄ colligē.
 Nā his lignis optime p̄suat charitas xp̄i in
 corde. Aug⁹ doctor gloriosus h̄ ligna collige-
 bat sepe memorās tā passionis op⁹ q̄ alia bo-
 na nob exhibita ut ignē istū iugit mitteret in
 cord suo cū dicebat li. soli. c. xvij. Ignis q̄
 sp̄ ardes ⁊ nūq̄z extingueri. o amor q̄ sp̄ feruel
 ⁊ nūq̄z tepescit. accēde me in q̄ totū a te ut te to-
 tus diligā sol⁹ te. Non te amat q̄ tecum aliqd
 amat. Diligā te dñe q̄n tu prior dilexisti me.
 ⁊ ostēde mihi verū ut explicē signa dilectiōis
 tue maxime erga me p̄ innumera b̄ficia tua q̄-
 bus a p̄ncipio educaisti me. post b̄ficiūz nāq̄
 creatiōis que in p̄ncipio de nihilo ad imagi-
 nem tuā creasti honorificās ⁊ exaltās me inter
 eas creaturas q̄s fecisti ⁊ nobilitās lumie tui
 vultus qd̄ signasti sup luminare cordis mei. ⁊
 ab insensibilibus pariter ⁊ sensibilib⁹ bruti me
 secreuisti. ⁊ paulominus ab angelis minusti.

Dñica .xviii. post trinita.

parū hoc fuit añ cōspectū bonitatis tue. qñ q̄
tidianis ⁊ singularibus magnisq; donarijs be
neficiozū tuozū me sine intermissiōe nutries.
⁊ qñ filium tuū puulū tenellū yberib⁹ tue con
solatiōis lactasti ⁊ cōfortasti vt ego totus tibi
seruire. Omnia q̄cūq; fecisti in meū seruissimū
tradidisti. hec ille. Si hec omnia deuor⁹ hōmo
simul colligeret deū ex toto corde diligeret. iu
xta illud v̄bū allegatū. Diliges dñm deū tuū
In quo p̄ncipaliter tria facit. Primo cōmen
dat nobis dilectionē ibi. diliges. Secūdo ponit
dilectionis rōnē ibi. dñm deū tuū. Tertio oñ
dit eiusdē qualitātē ibi. ex toto corde. Refert
philologus de fenice aue v̄nica. que cū sentit
defectū suū q̄rit ligna aromatica ⁊ ex eis facit
ibi nidū q̄ ex feruore solis in estate flante fauo
nio siue austro qui ē vent⁹ calid⁹ accēdūt. quib⁹
bus accensis fenix ingredit̄ ibidē in ligna ar
dētia ⁊ incinerat̄ ⁊ renouat̄. Moralit̄ fenix h̄
gerit figurā cuiuslibet hoīs q̄ in vita gr̄e in p̄
senti q̄ significat̄ p̄ estate debet querere ligna
aromatica q̄ sunt bñficia a xp̄o nobis exhibi
ta. vt creatiōis. redēptiōis ⁊ possessiōis. d̄ quib⁹
bus Moyses Deut. xxxij. Nūquid nō ipse ē
pater tu⁹ qui possedit te fecit ⁊ creauit te. q. d.
vtiq; ⁊ de his debet sibi facere nidū in cordē
suo in eis iugit̄ imozādo ⁊ frequēter memorā
do. ⁊ tūc veniēte calido vento austro p̄ quem
designat̄ vera dilectio dei accēdat illa benefi
cia vt hō magnā dilectionē habeat ad deū rō
ne creationis. redēptiōis ⁊ passiōis. Et pri
mo quidē debet eē magna dilectio ad deū ra
tione creatiōis. quia creauit hoīem bonū pul
chrū ⁊ diuītē. Primo q̄ creauit ip̄m bonū q̄
xtuosum. ⁊ vtutes faciūt hoīem bonū. Sunt
em̄ quidā q̄ dicunt q̄ hō p̄m⁹ vicz Adāz ante
lapsū nō habuisset vtutes. ⁊ pbant sic vt pro
bat mgr̄ lib. ij. sen. dist. xxix. Iusticiā inq̄t non
habuit. qz p̄ceptū dei cōtempnit. nec prudētia
qz sibi nō puidit. nec tempantiā qz aliena ape
tijt. neq; fortitudinē. qz p̄raue suggestiōi cessit
Quib⁹ r̄ndet mgr̄ ibidē ⁊ dicit Adā qdē tunc
nō habuisse has vtutes qñ peccauit sed ante
tūc amisisse. ⁊ adducit testimonia sanctorum.
Dicit em̄ Aug⁹. in qdā omel. Adā pdita chari
tate mal⁹ inuētus ē. q. d. Fact⁹ ē mal⁹ q̄ prius
fact⁹ fuit bon⁹. Et Amb. sup ps. xl. dic. q̄ hō
ante pctm̄ beatissimus. Glosa. a p̄uatiōe oīs
mali aurā carpebat ethereā. i. subtilem aerem
paradisi. Et dicit notanter Aug⁹. vbi supra.
Adā pdita charitate malus inuentus ē. Qz
dicit Greg⁹. Sicut de⁹ est vnū simplex ⁊ p̄fe
ctissimū bonuz omnia bona cōtinens in se. Sic
charitas est vtus omnes vtutes in se cōtinens
Et hoc declarat sic. Cū charitas se extēdit ad
diligendū deū charitas est. id est chara vnio
Cum vnio ad p̄ximū dilatat̄ est dilectio. id ē.

duozū ligatio. Cuz aut̄ p̄ximē miserie compa
tit̄ misericordia est. Cum aut̄ bonis cōgaudet
vocat̄ congratulatio. Cuz aut̄ aduersa p̄pter
deū equanimiter tollerat̄ patientia vocatur.
Cum aut̄ benefacit odientib⁹ retribuēs bona
p̄ malis benignitas est. Cum nō extollit̄ hu
militas ē. Cum obtemperat supioris mandato
obediētia est. Cum execrat̄ turpia castitas est.
Cum refrenat sup abundantiaz sobrietas est.
Cū aut̄ discernit bonū ⁊ malum prudentia est.
Cum in duris nō tristat̄ fortitudo est. hec ille
Et sic patet q̄ charitas habet omnes vtutes in
se. qui eam habet bonus est. Qui v̄o eam per
dit malus est ⁊ efficit̄. eo q̄ omibus vtutibus
p̄iuat̄. ⁊ sic factum fuit de Adā. nam bon⁹
fuit creatus. Quia Gen. j. Adit deus cuncta
que fecerat. ⁊ erant valde bona Et dicit ibidē
in glo. q̄ summū bonū nō decuit aliud facere
nisi bonū. ideo merito deū diligere debuisset.
Secūdo quare eū diligere debem⁹ vt dñm. quia
nos pulchros creauit. quia ad imaginē suam.
sicut dicit mgr̄ lib. ij. dist. xvj. Fact⁹ ē ergo ad
imaginem ⁊ similitudinē fm̄ mentē qua irra
tionabilia antecellit. s. quātū ad naturalia. Et
subdit hoc declarādo. Ad imaginem inq̄t fm̄
memoriā. intelligentiam ⁊ dilectionē. Ad simi
litudinē fm̄ innocentiam. s. qua declinat̄ a
malo ad iusticiam scz qua opatur bonum. que
in mente rationabili sunt naturaliter. vel ima
go cōsideratur in cognitione vtutis. Simili
tudo in amore vtutis. Vel imago in omib⁹
alijs scz naturalib⁹ ⁊ gratuitis. Similitudo in
essentia qua imortalis ⁊ indiuisibilis. Et alle
gat̄ ibidem Aug⁹. in li. de quātitate anime. c.
ij. in p̄ncipio. Anima inquit similis facta ē dō
quia imortalē ⁊ indissolubillē fecit eaz de⁹. Et
subdit magister. Factus ē ergo homo fm̄ ani
mam ad imaginē. nō patris. s. tm̄. ⁊ filij tantū.
⁊ sp̄s sancti tm̄. sed toti⁹ trinitatis. Quia per
memoriā similis est patri. per intelligentiaz
filio. per dilectionem spiritui sancto. Et sūt v̄
ba beati Aug. In quib⁹ patet q̄ in p̄mo hoīe
creato fuit omis pulchritudo creatoris. Fuit
et in eo pulchritudo creature. quia omnes crea
turas excedit in decore. ⁊ hoc q̄ ad corp⁹ Ido
dicit̄ Ezech. xxvij. Tu signaculum similitudis
plen⁹ sapiētia quo ad animam. et p̄fectus de
core quo ad corpus. Ideo merito dñm talem
qui nos ita pulchros fecit quo ad aīam ⁊ quo
ad corpus diligere debemus. iuxta illud. Dil
iges dñm. Tertio diuites nos fecit. quia om
nia nobis subiecit. oues ⁊ boues vniuersas ⁊ c.
Et constituat̄ nos dominos domus sue. Ido
dicit̄ Hugo in soliloquio de arra anime. Ani
ma mea respice mundum. ⁊ considera si quid
in eo sit quod tibi nō seruiat. Dilige illū a quo
tātū dilecta es. dilige illum in donis suis que

tibi ab ipso data sunt. **H** ille. **E**cce homo ex his tribus q̄ bon^o. pulcher ⁊ diues fact^o es. efficacia rōnem diligēdi dñm tuū habes. **S**ecundo debet esse dilectio maior quo ad deū ratio- ne redemptiōis. **E**t h̄ in trib^o. Quia nostram naturā assumpsit. multos in ea defect^o sustinu- it. ⁊ tandē mortē subiit. **D**e primo dicit mḡ li- bro. iij. dist. ij. quia in homie tota humana na- tura. i. caro ⁊ aia. vitio. i. fomite vel pctō cor- rupta erat totā assumpsit. i. aiaz ⁊ carnē. vt to- tam curaret ⁊ sanctificaret. hec magister. **H**oc q̄dem p̄cessit ex magna dilectiōe vt sūm^o oim factus ē infim^o ergo nihil pōt homo meli^o sibi reimpēdere nisi verā charitatē. **D**e secūdo vi- delicet sustinuit in carne assumpta multos de- defectus scz infirmitatē. fatigationē. esuriam. si- tim. frigiditatē. caliditatē. ⁊c. **N**ā dicit mḡ li- bro. iij. dist. xv. **S**uscepit ergo x̄ps sicut verā naturā homis. ita ⁊ veros defect^o homis. sed nō omēs. **E**t subdit declarādo magis. **A**ssum- psit inq̄t defectus pene sed nō culpe. nec tamē omēs defectus pene se omēs hos q̄s homi eū assumere expediebāt. ⁊ sue dignitati nō dero- gabant. **I**do dicit br̄s **A**mb. **I**nfirmas tua dñe sanitas mea est. fatigatio tua refocillatio mea. labor tu^o requies mea. **E**surias tua satie- tas mea. sitis tua ebrietas mea. **D**e tertio dicit mḡ lib. iij. dist. xix. **F**act^o est igif mortalis vt moriēdo diabolū vinceret. nisi em̄ hō eēt qui diabolū vinceret nō iuste ⁊ violēter homo ei tolli videt^o q̄ se sponte illi subiecit. **E**t q̄ x̄ps p nobis mortē subiit ex magna dilectiōe p̄ces- sit. **I**do dicit **G**reg^o. in cantu pascale. **D**ilecti- mabilis dilectio charitatis vt seruū redimēs filiū tradidisti. i. in mortē. **T**ertio debet eē dile- ctio maxima ratione possessionis in eo qd̄ dicit tuū. **Q**uia dicit **A**ug^o. **I**n p̄ria tor^o tuus erit. māducabis eū ne esurias. **B**ibes eū ne sitias. **I**lluminaberis ab eo ne amodo cec^o has. ful- clieris ab eo ne deficias. possidebit te totuz vt tuus tor^o erit. **I**do diliges deū tuū. **Q**uantū ad tertiuū ponit dilectiōis modū ⁊ qualitatem eū dicit. **E**x toto corde. **U**bi nota diligere de- um ex toto corde ē eū diligere dulciter. p cui^o dilectiōe alia omis dulcedo puerfa est euacu- anda. **U**n̄ **B**ern^o. **D**iligere deū ex toto corde ē diligere eū dulciter vt homo ex pp̄ria cōcu- piscētia ⁊ dilectiōe sit abstractus. **S**ecūdo di- ligere deū ex tota aia est diligere eū sapienter vt p talē dilectionē omis mūdialis ⁊ diabolica prudētia euacuet. **U**n̄ **B**ern^o. **D**iligere de- um ex tota aia ē diligere eū sapienter. vt p tlem dilectionē hō p̄tra astutias demonum redeat. **T**ertio diliges dñm deū tuū ex tota mēte tua id ē. fortiter. vt mēs tua nullaten^o ab eo auer- taē. **S**ed mḡ lib. iij. dist. xxvij. sic exponit cū dicit. **D**ilectiōis dei mod^o insinuat cū dicit.

ex toto corde. i. ex toto intellectu. **E**x tota ani- ma. i. ex tota volūtate. **E**x tota mente. id ē. ex memoria. vt omēs cogitatiōes ⁊ oēm vitam ⁊ omem intellectū in illū conferas a quo habes ea que cōfers. **H** dicēs. nullā ptem vite n̄re re- linquit que vacare debeat. sed q̄cqd̄ venerit i animū illuc rapiat quo dilectiōis imper^o cur- rit. hec mḡ. **I**stud mādatū ē maximuz p̄pter tria. **U**no modo p̄pter dignitatem vicz obiecti dei q̄ est maximū ⁊ infinitū. **M**az si amor tēdit in rem fedā ē fedus si in rem dignā ē dignus. **S**i in rem dignissimā ē dignissim^o. vt dicit **A**u- gustin^o. **S**i terrā diligis terra es. **S**i celū amas celum es fm̄ illud ps̄. **E**go dixi dñs estis. **S**e- cūdo est maximū p̄pter diuinā volūtatem. qz nullū mādatū a filio dei est tam sepi^o replicatū sicut hoc mādatū. **U**nde **A**ug^o. **R**epetit sepi^o us ex toto corde. ex tota aia. ex tota mente. vt p crebz repetitionē tanq̄ malleorū p̄cussioni- bus hoc mādatū forti^o ⁊ pfundius nobis in- cuteret. sicut clau^o nō vna p̄cussioe indiget si durā rem debet petrare. **S**ic de^o volens p h̄ mādatū cordis nostri duriciē penetrare mul- tis ictibus hoc imp̄ssit. **T**ertio ē maximum p̄ pter vtilitatē. quia cetera vtutes cū ip̄a valēt ⁊ sine ip̄a nihil valēt. **Q**uia dicit ap̄tus. j. **C**oz xij. **S**i linguis hominū loquar ⁊ angelozum charitatē aut nō habeā fact^o suz sicut es sonās ⁊ cymbalū tinniens. ⁊ cetera que ponit ibidē. **A**d idem dicit **G**reg^o. in omel. **N**ihil viriditatis habet ramus boni opis si nō pm̄serit in radice charitatis. **S**ecūdo dicit p̄mū vno mō in affe- ctu. nā affect^o homis nō debet esse fix^o nec ra- dicat^o in istis inferiorib^o p amorē s̄ debet eē fi- xus i charitate diuina. iux̄ illō **E**ph. iij. **I**n cha- ritate radicati ⁊ fundati vt possit p̄prehēdere cū oib^o scis q̄ sit latitudo. lōgitudo. sūmitas et pfūdū. **A**lio mō d̄ p̄mū i merito. **Q**uad h̄ q̄ aliq̄d op^o sit meritorū optz q̄ opans ip̄m nō sit inimic^o dei p culpā. s̄ amic^o p gr̄az alias op^o suū de genē bonoz nō eēt sibi meritorū. qd̄ tñ nō eēt meritorū si nō eēt in charitate factum. **T**ertio d̄ p̄mū i p̄mio. qz p̄mū hois ē p̄ncipa- liē vt p̄iūgat deo iux̄ illō **Col. iij. S**up omnia aut charitatē h̄ntes q̄ ē vinculū pacis. **S**z circa h̄ dubitat^o vtrū dilectio q̄ deū diligim^o habe- at modū. **R**ūdet mḡ parisien. i. septo sup. iij. sen. q. j. **M**od^o i aliq̄d pōt itelligi dupl̄r. **U**no mō ex limitatōe eēntie. ⁊ sic ois creat̄a h̄z mod^o **A**lio mō p̄pter appositōez debitā circūstātiāz ⁊ sic ois h̄z modū. qz agat fm̄ q̄ rō dicitur. ⁊ indistinct^o diuin^o q̄tū ad vtutes theologi- cas. puta q̄ hō diligat deū q̄tū pōt ⁊ q̄lit de^o vult diligi. i. sup omnia. ⁊ illo mō pōt itelligi mod^o qui solet poni inter supfluum ⁊ diminut- tum in actib^o puta q̄ diligat de^o tali modo q̄ nō posset nec debeat plus diligi. nec est minus

Dñica .xviii. post trinita.

in aliquo gradu dato dilectionis. **Et** idēz do/ctor distinguit de dilectiōe. quia qdā ē act⁹ di/lectionis interior elicit⁹ imēdiate a charitate. ⁊ iste nō habet modū. quia in omib⁹ actib⁹ ap/petitus finis ē sine termino. Ali⁹ act⁹ dilectio/nis impatiuus. sicut maceratio carnis ppter amorē dei ⁊ hmōi. **Et** iste act⁹ exterior debet habere modū vt nō fiat vltra possibilitatē ita q nō reddat se ineptū ad seruitiūz dei. ⁊ talis actus bñ pōt nimis vel parū fieri. sicut medi/cus nō pōt sanare. sed posset nimis de medici/nis dare. quare in medicinis debet haberi mo/dus. quia in eis pōt medic⁹ excedere. sed non in sanitate quā pncipaliter intendit. verū deū diligere ē omīno sine modo. hec parisiē. **Sz** Richardus. viij. pncipali. q. ij. dicit q in via de lege cōi nō possum⁹ deū diligere actu pfe/cto. scz cui nihil deest. Quia sicut sol⁹ de⁹ dili/git nec etiā actu diligendi deū comparo a vo/luntate ad diligentē. quia sic debet sibi adeq̄/tio virtutis diligentis. ⁊ sic solū diligif in patria sed p statu vie nō pōt tm diligi quātū debito cōgruitatis. sic ē cōsiderare martyrium p dei amore ⁊ plura alia. **Et** idō q extrēsa dilectione hoc desiderū habēt deū pfecte diligūt quātū patif stat⁹ vie. **Un** Joh. xv. **Ma**iorē dilecti/onē hac nemo habet q̄ vt aiām suā ponat q̄s p amicis suis. **Debet** etiā sibi aliquid debito necessitatis. h ē q ferat sup omīa. ⁊ ppter se. ⁊ sic pfecte diligif q̄cūq̄ diligif eum ex chari/tate. **h** Rich. **Secū**dū pceptū ē sile huic. **Dil**iges primū tuū sicut teipm. **Et** dicit sile tripli/citer. **Primo** quia dere simili. i. homie qui ad imaginē dei factus ē. vt patz supra. **Secundo** quia de actu simili. qz de dilectiōe. **Ideo** dicit **Tryf.** sup **Matth.** Qui hoīem sancte ⁊ hone/sse amat. sile est sicut q̄ deū amat. qz dicit **Ori**genes. **Hō** ē imago dei. ⁊ sic verū in imagine sua honorat vel cōtemnit. sic de⁹ in hoīe con/temnit vel diligif. **Tertio** ē simile quia vnum sine altero haberi nō potest. **Iux** illud **Ori**genis. **Nō** pōt deū odisse qui homiem amat. nec deū amare q̄ hoīez odit. sicut ait ap̄ls. j. **Joh.** iij. **Qui** dicit se deū diligere ⁊ frēm suum odit mēdax ē. **Diliges** ergo primū sicut teipsum. ⁊ hoc quitupliciter. **Primo** naturalit nō pro/pter sperāda bñficia sed ppter nature pticipa/tionē. quia omē animal diligif sibi simile **Eccī** xij. **Dicit** em̄ de pe. dist. ij. c. charitas. **Proxi**mos diligamus sicut nos. sed nō ppter aliq̄s pprietates nras. nec ppter bñficia sperāda vl/accepta. nō ppter affinitates vel cōsanguini/tates. sed ppter hoc tm q sint pticipes nature nostre diligam⁹. **Secūdo** diligas primū tuū sapiēter. **Amās** em̄ discretus ē ⁊ sapiēs qui p/sonas amat ⁊ vitia psequif. **Quia** fm aposto/lum **Rhoma.** xij. **Dilectio** pximi nō opatur

malū. **Un** **Aug⁹.** xxiij. q. iij. **Duo** ista nomīa cū dicimus homo pctoz. qz peccator ē corripe qz hō est miserere. nec omīno liberabis hoīem nisi psecutus fueris pctōrem. **Tertio** diliges vtualiter. vt vicz eū ad vtutes instruas. ⁊ in/ducas eum ad colendū deū. **Quia** dicit **Aug⁹** de trinita. **Homies** iniusti qz vt iusti fiāt ama/ri debēt. **Ide** ad **Macedoniū.** xxiij. q. iij. ca. vlt. dicit. **Debet** hō diligere pximū. seipsum ⁊ quē pter bñficientie cōsolatiōe vel doctrinei formatiōe aut discipline coheritione adducat ad colendū deū. **Quarto** diliges efficacit. vt videlicet de pditione ei⁹ doleas ⁊ eū ad corre/ctionē inducas. **Quia** j. **Joh.** iij. **Non** diliga/mus xbo nec lingua tm. sed ope ⁊ vitate. **Et** **Aug⁹.** xxiij. q. iij. nō pōt. dicit. **In** h iubemur diligere pximos ⁊ misereri eozū vt de eozū pditione doleamus. ⁊ eozū salutē desiderem⁹ ⁊ p eozū correctiōe cōtinue laboram⁹. **Quin**/to diliges ordinaliter. **Iux** illud **Cañ.** j. **Ordi**navit in me. s. deus charitatē. **Sup** quo dicit **Bern.** **Ordin**avit de⁹ in trib⁹ diligēdis chari/tatem vt sciam⁹ qd prius qd poster⁹. quid mi/nus qd magis. quid ppf se aut ppter aliō dil/igat. **Sunt** em̄ tpalia diligēda ppter corpus **Corp⁹** ppter aiām. **Anima** xō diligat ppter deum ad cui⁹ imaginē facta ē. de⁹ aut diligat prius. quia prior nos dilexit. **Sz** mūdani bo/mines pl⁹ diligunt corpus q̄ deū. qz carni pl⁹ obediūt q̄ deo quozū de⁹ vter ē ad **Phil.** iij. **Et** quidā plus diligunt corp⁹ q̄ aiām. qz mise/rā animā laqueo auaricie iugulāt. ⁊ corp⁹ vo/luptatibus fatiāt. **Qui** em̄ volunt diuites fie/ri incidūt in laqueos diaboli ⁊ desideria mltra ⁊ nociua que mergūt aiām in interitū ⁊ in pdi/tionem. j. **Thimo.** vj. **Ideo** dicit **Eccī.** x. **Ni**hil iniquius q̄ amare diuitias. **Qz** tās amor mergit aiām in pfundū inferni. **Quidā** etiam plus amat pecuniā q̄ primū suū qbus nō est satis qz miserā aiām suam p vsurā ⁊ iniusta bo/na in isernū demergūt. sed etiā primos suos. id ē. heredes ⁊ ppinquos q̄ talib⁹ bonis scien/ter vtunt⁹ ⁊ se trahunt ad eternā damnationē de quib⁹ **Aug⁹.** lib. j. de q̄stionib⁹ no. ⁊ ve. te/stamēti. q. xiiij. **Repromisit** de⁹ reddere pctā peccātū in filios vsq̄ in tertā vel in quartam generationē his qui oderūt eū. hoc est qui de vsuris pentū sciēter viuūt ⁊ nolūt restituē vt tenent. **Tales** vsurarij ⁊ eozū filij in inferno si bi/inuicē maledicunt. **Iux** illud **Eccī.** xiiij. **De** patre impio cōquerunt filij. qm̄ ppf illuz sunt in obprobrio. **Quidam** etiaz pl⁹ diligunt pecuniā q̄ seipfos. quia nec p salute nec p bo/nestate vite expendunt. sed auare congregant ⁊ cōseruant. ⁊ de vnoquoqz tali dicit **Bern.** **Facis** te pecunie nō dñm sed seruum custodē n̄ possessorem. **Circa** hoc dubitat⁹ vtrū homo

magis debet diligere se q̄ primū. **Rūdet** **Richardus**. q. i. q̄ hō magi debet diligē se q̄ primū. **Amicitia** em̄ charitatē fundat sup̄ bitu / dinē. iō māe diligē de⁹ vt ei⁹ principiū. hō / mo autē diligit se vt bitudis capax. primū at̄ inquitū ē vel eē pōt soci⁹ p̄cipatiōis isti⁹ bo / ni. **Fortior** autē rō diligēdi ip̄a p̄cipatiō q̄ associatio in ip̄a p̄cipatiōe. iō fm̄ rectū iudi / ciū rōnis q̄libz hō hz se magis diligere q̄ pri / mū. **Secūdo** dubitat vtrū hō magi dz extraneū meliorē diligē q̄ sibi p̄iūctū min⁹ bonū. **Rūdz** **Rich.** q. vi. q̄ magi diligē pōt dupl̄r intelligi. aut sibi optādo magi bonū aut ex affectu ma / tori. **Primo** mō sp̄ dz diligi magi extrane⁹ meli / or. qz h̄ requirit iusticia dei vt maiori merito re / spondeat mai⁹ p̄miū. tādū cū sum⁹ i statu vie velle dz hō q̄ magi p̄iūct⁹ pueniat ad mai⁹ p̄ / miū. **3o** scdo mō cū i dilcōe ex charitate debe at h̄ri aspect⁹ ad p̄pinq̄tatē ad deū p̄ maiorez bonitatē ⁊ ad diligētē ita tñ q̄ multo magi p̄ / cedat hō excessum i vno gradu p̄pinq̄tatē ad deū q̄ i vno p̄pinq̄tatē gradu ad diligētē. ⁊ sic tāta pōt eē bōitas extraneū ⁊ pua bonitas ⁊ p̄ / pinq̄tas p̄iūcti. vtpote qñ attinet mihi i tertio v̄l in q̄rto q̄du. qz ex maiori affectu debeo dili / gē extraneū magi bonū. **3o** si ē de p̄pinq̄ p̄iū / ctus ⁊ excessum bonitatē ex̄nei ē pu⁹ pl⁹ debeo diligere mihi bonum p̄iūctū. qz cū habeo eē a / pentib⁹ meis credo q̄ pl⁹ debeo diligere et ex / maiori affectu p̄rem meū q̄ quēq̄ primū quā / tūcūqz excedat i bōitate nō p̄uilegiata. qd̄ di / co p̄p̄ hūanitatē xp̄i bonitatez ⁊ b̄tē x̄gis q̄s ex maiori affectu debeo diligē q̄ p̄rez ⁊ m̄rez p̄ / pter eorū bonitatē qz nob̄ p̄ueit mai⁹ bonū q̄ p̄ / parentes. **h̄ Rich.** **Tertio** dubitat vtrū hō magis debet diligē p̄rem suū q̄ filiu. **Rūdet** **Bonauē.** iij. q. q̄ fm̄ ordinē charitatē p̄ntes sūt p̄ponēdi filiis ceteri parib⁹. qz amor q̄ruit⁹ fac̄ memorē eē perceptoz b̄nficiozū. ad quod sacra scriptura p̄cipiēdo ⁊ monēdo iducit. **Et** qz plura b̄nficia p̄cipim⁹ a pentibus q̄ a filiis iō fm̄ ius diuinū plus eis tenemur ⁊ magi sa / lutē eorū diligere ⁊ p̄curare debem⁹. **Verū** dilectione naturali pl⁹ affectus inclinā ad fili os q̄ ad p̄ntes. qz natura appetit cōuersari i suo sili. ⁊ magis diligit id in quo appetit p̄nci / palius cōuersari. **Dilectio** autē gratuita magi respicit b̄nficiozū collationē ⁊ supnozū ciuiuz cōpletionē. ad quā indifferenter p̄ntes ⁊ filij companf. **h̄ ille.** **Idē** tenet **Rich.** q. vii. di. **Cū** fili⁹ plura b̄nficia recipit a p̄re q̄ a filio ⁊ plus dilectionē a suo p̄re q̄ a suo filio magis ceteri parib⁹ debet diligere p̄rem q̄ suū filiū. **Quar** to dubitat an magis dz diligere p̄rem carnalē q̄ sp̄ualem. **Rūdet** **Rich.** q. ix. q̄ sic eo qd̄ spi ritualis pater nō ē ita de cā b̄nficij sui sic pater carnalis. **h̄ ad b̄nficiū solū mysterij alicui⁹. pat**

aut carnalis dat eē nature sicut cā efficiēs nec sp̄ualis pater ē ita necessari⁹ filio ad h̄ vt habe at esse grē. qz si nō posset h̄ri pat̄ sp̄ual⁹ dat de⁹ hōi eē grē p̄p̄ bonuz motū liberi arbitrij. sed sine carnali p̄re nō dat hōi eē nature q̄q̄ pos / set dare si vellet. sic dedit p̄mis pentib⁹ ⁊ h̄ia ne nature xp̄i. **Quinto** vtrū vir tene⁹ magi di / ligere p̄rem vel m̄rem q̄ vxorē. **Rūdz** **Rich.** q. iij. q̄ sic p̄pter duas rōnes. **Primo** rōne forti oris cōiunctionis. **Fortior** em̄ p̄iūctio fundat sup̄ p̄pinq̄ssimū nature graduz q̄ fundat sup̄ mutuū cōsensum p̄ vba vel signa exp̄ssum q̄ / lis ē inf̄ virū ⁊ vxorē. **Secūdo** rōne maioris bo / ni qd̄ a diligētē recipit. **Recipit** em̄ vtr̄ a pen / tibus eē. nutriti ⁊ disciplinari. qd̄ ē magis bo / num q̄ carnale remediū ⁊ estū cōcupiscentie ⁊ solatiū societati ⁊ adiutorū ad p̄creationem plis que vir recipit ab vxore ⁊c. **Sexto** dubi / tat an oēs tenent diligere inimicos q̄rūcūqz ad affectū. **Rūdet** **Bonauē.** q. iij. q̄ inimic⁹ cōsiderat̄ dupliciter. vel fm̄ statū in q̄ penitet ⁊ veniā petit. ⁊ sic oēs tenent diligere inimicos p̄pter illā cōditionē quā dñs ponit in oratiōe dñica. **Dimitte** nob̄ debita n̄ra ⁊c. **Si** em̄ hō fuit irā frustra a deo petit medelā **Ecc̄i.** xxvii **Sed** si cōsiderat̄ q̄ est in statu ⁊ actu ledendi ⁊ inimicitias exercēdi sic quidā dixerunt q̄ af / fectu diligere inimicos nō ē necessitatis s̄ p̄fe / ctionis. nec dñs hoc p̄cepit sed magis hoc cō / suluit. **h̄ hoc** videt̄ in sufficiēter dictū eo q̄ cha / ritas se extēdit ad omē quod ē possibile ad be / atitudinē puenire. iō nō habet aliq̄s charita / tem nisi diligit omēs qui sunt in statu vie siue amici siue inimici. vñ **ps̄.** cxviii. **Latū** māda / tum tuū nimis. **Quia** mādatū charitatē ad om / nes se extēdit. **Et** sic longitudo mandati est q̄ extendat se ad omēm differentiā temporis. sic latitudo ad omēm p̄sonā viatoris. vñ sicut ali quis nō habz charitatē si p̄poneret in vna die sola peccare ⁊ nō in alijs b̄nficere. qz deficit si bi latitudo isti⁹ mādati. **Sic** q̄ dicendū ē q̄ q̄li bet tene⁹ diligere inimicuz affectu licito q̄ op / tatur sibi vita eēna ⁊ summū bonū. **3o** opta / re cū affectu impato bona tempalia ⁊ p̄speri / tatem trāsitoria nō tenemur cū sufficit nō odif se vt vicz nō gaudeam⁹ de malis eorū. **Quia** **ps̄.** xliiij. **Cū** ceciderit inimic⁹ tu⁹ ne gau / deas. **Verū** sic diligere ē p̄fectiōis ⁊ supero / gationis. **h̄ Bonauē.** **Septimo** dubitat vtr̄ maior sit meriti diligē aicos q̄ iimicos **Rūdz** **Thomasi⁹** in septo arti. ij. q̄ cū de⁹ sit cā dile / ctiois primi. iste due dilectiones. s̄ amici ⁊ ini / mici p̄nt dupl̄r ad inuicē compari **Uno** modo ex pte primi q̄ diligit tunc cū amic⁹ sit melior ⁊ magis cōiuct⁹ act⁹ dilcōis trāsies sup̄ eū est melior. ⁊ ei⁹ oppositū ē deteri⁹. s̄. odire amicuz q̄ inimicū. ⁊ ex hac pte dilectio amici p̄mict

dilectioni inimici. Secundo modo comparat ex parte ei? quod est diligendi. et sic dilectio inimici premitur propter duo. Quia dilectionis inimici solus deus est causa et ratio. Sed dilectionis potest esse alia causa et ratio. supposito quod uterque propter deum diligatur. fortius ostendit esse dilectio que animam hominis ad remotiora diffundit ad dilectionem inimicorum sicut virtus ignis tanto ostendit esse perfectior quanto ad remotiora diffundit suum calorem. Tunc sicut videmus quod idem ignis in propinquiora fortius agit quam in remotiora. ita etiam ferventius diligit charitas coniunctos quam remotos. et quantum ad hoc dilectio amicorum secundum se considerata est ferventior et melior quam dilectio inimicorum. hec Thomas ad hoc dicit sanctus Thoma. q. iij. Veritum consistit ex hoc quod voluntas ad finem efficitur. et ideo si compemus actum talium dilectionis ad finem dilectio inimici magis est meritoria eo quod secundum hoc exigit maiorem conatum et fervorem circa finem quam dilectio amici sit magis intensa circa obiectum.

Dñica .xix. post trini. Sermo .j.

Ascendens iesus in naviculam transiit et venit in civitatem suam. Mat. ix. In omni terminata via est triplex progressus. videlicet a termino a quo exiit ut a domo vel civitate. deinde venit ad medium. et ultimo accessus ad terminum. Sic moraliter talis est in penitentia progressus. Divina enim mediante misericordia primo homo egreditur de peccato. et nisi misericordia medietur. exire de peccato homo nequaquam posset. Quia dicit dominus per prophetam Osee. xij. Perditio tua ex te. id est ex demerito tuo israel. tantum ex me auxilium tuum. Secundo per medium penitentia progressus de virtute in virtute. Et tertio consummatione penitentia agone pervenit ad eterne beatitudinis premium. Figura Exo. p. totum legis quod filii israel ducti a Moyse educti de egypto per viam rubri maris. et progressi sunt de loco ad locum per desertum ignis et nubis protectione tres dies. et ingressi sunt terram promissionis Josue eos ducente. Spirituali filii israel exeuntes de egypto sunt fideles recedentes a peccato. Nam egyptus interpretatur tenebre. quia peccatores involuti sunt tenebris. Sed divina luce illuminati cognoscunt periculum et fugiunt. Unde Gregorius in moralibus. Dei nos gratia divinitus illuminat. cuncta mentis pericula manifestat. Iohannes beatus dicitur quod ductu moysi inde sunt educti. Nam moyses famulus dei ductus a domino retulit populo mandatum dei. Sic quilibet predicator dicit populo mandatum dei et pericula peccatorum. ut sic educat de tenebris vitiatorum. et progressus in medium virtutum. ut sic ductu tandem veri Josue christi iesu intrabit in terram promissionis eterne. id est exeamus de tenebris vitiatorum et ascendamus in navem patrie ut possimus venire in civitatem nostram vicem eternam patriam. Ad quod hor-

tatur Verum in sermone quodam. Fugite inquit de medio babilonis. et salvate animas vestras ut possitis de preterito agere penitentiam. et in presentia obtinere gratiam. et in futuro gloria fiducialiter preestolari. Et hoc ad sensum mysticum dicitur verba passumpta exemplo christi ascendere debemus in navem penitentiae. et navigare in civitatem celestis patrie. In verbis allegatis tria iubemur. Primo navem subtrahere. ibi. Ascendit. Secundo mare transire. ibi. Transiit. Tertio ad patriam festinare. ibi. Et venit in civitatem. De primo et secundo est sciendum per sensum moralem. per mare quod est transirendum significat presentis mundi ut dicitur est s. f. xij. b. Per navem in qua mare istud est navigandum significatur consideratio mundi. Navis illa composita est ex lignis. quia quicquid considerare debemus si mare huius mundi sine labe transire affectam. Primum est mundi vanitas. Quia Eccles. j. In mundo est vanitas vanitatum et omnia vanitas. Iohannes dicit Salomone Sap. v. Transierunt haec omnia velut umbra. unde presentis vita comparat umbrae propter tria propter luminis indigentiam. quia umbra est lumen diminutum. Iste modo in isto mundo aut vita licet sit aliquale lumen cognitionis naturalis et etiam si dei de deo. ista tamen non est umbra respectu illius cognitionis. et scientia quam in patria habituri sunt. ista tamen umbra fidei et noticia scripturarum tate est virtutis quod purgat mentem ab infirmitate. id est a vitiis et a peccatis. In cuius figura legitur Actuum. v. quod umbra petri quod interpretatur cognoscens sanavit infirmos. Virtute etiam umbrae christi spiritualiter concipimus sic fecit etiam beata virgo Maria carnaliter Luc. j. Spiritus sanctus superveniet in te et virtus altissimi obumbrabit tibi. Secundo vita presentis comparat umbrae propter frigoris assistentiam. Est enim locus magis frigidus in umbra quam extra. Iste modo in presenti seculo et vita est frigiditas peccati et defectus ignis et calor charitatis. Et sicut umbrae sunt longiores versus vespam quam in meridie. ita delicti et peccati umbrae spiritus plongetur. et defectus charitatis cordium humanorum virtus sine mundi augebitur. Quia superabundavit iniquitas. et refrigescet charitas multorum Matth. xxij. Et Hieremias. vj. dicit. Evobis quia declinabit dies. et longiores facte sunt umbrae vespis. Tertio umbra est apparatus corporis et non essentia. et ideo in presenti vita aut mundo est apparatus sollicitudinis in divitiis. dignitatibus et honoribus et non essentia. permittunt satietatem et afferunt egestatem. permittunt beatitudinem et afferunt sollicitudinem. et ideo mentium iste umbrae ut nos fallat. Eccles. xxiij. Quasi quod apprehendit umbra et plebs veterum sic est qui attendit ad diversa mendacia. Et si cut videmus quoniam homo habet solem per oculos et ante faciem suam. proficit tunc umbram suam a tergo. Quia autem habet solem a tergo tunc habet umbram suam ante se et coram oculis suis ita quod umbra